ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ КИЛУВ КАРОРИ

Чирокчи тумани

2024 йил 28 октябрь

Чирокчи туманлараро иктисодий судининг судьяси У.Латипов раислигида, судья ёрдамчиси А.Чулиевнинг котиблигида, даъвогар вакили М.Бобоназаров (ишончнома асосида) иштирокида, даъвогар "Чирокчи Кластер" масъулияти чекланган жамиятининг, жавобгар "TOSHPULAT BOBO O'G'LI UROL" фермер хужалигига нисбатан берган даъво аризаси буйича ишни "Чирокчи кластер" масъулияти чекланган жамияти биносида очик сайёр суд мажлисида куриб чикиб, куйидагиларни

аниклади:

Даъвогар "Чироқчи Кластер" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда — даъвогар деб юритилади) судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар "TOSHPULAT BOBO O'G'LI UROL" фермер хўжалиги (бундан буён матнда — жавобгар деб юритилади) хисобидан 89.089.979 сўм асосий қарзни ундиришни сўраган.

Суд мажлиси муҳокамасида иштирок этган даъвогар вакили даъво аризада келтирилган важларни қўллаб-қувватлаб, жавобгар билан шартнома тузганлигини, шартномага асосан пахта хом-ашёсини етиштириш учун бўнак тариқасида минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш, уруғлик чигит, терим пуллари, техника хизмати учун пул маблағлари берилганлигини, қабул қилиб олинган маҳсулотлар ҳисоб-фактура билан ҳам ўз тасдиғини топишини, қарздорлик солиштирма-далолатнома билан тасдиқланганлигини билдириб, даъвони тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар ишни кўриш вақти ва жойи тўғрисида тегишли равишда хабардор килинган бўлса-да, суд мажлисига келмади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 170-моддаларига асосан суд ишни жавобгар вакилининг иштирокисиз кўриб чикишни лозим топди.

Суд, ишда иштирок этган даъвогар вакилининг тушунтиришларини тинглаб, даъво аризасида келтирилган холатларни иш хужжатлари билан бирга мухокама килиб, куйидаги асосларга кура, даъво талабини каноатлантиришни лозим топди.

Ишдаги хужжатлардан ва суд жараёнида аникланган холатлардан маълум бўлишича, "Чирокчи Кластер" масъулияти чекланган жамияти (Буюртмачи) ва "TOSHPULAT BOBO O'G'LI UROL" фермер хўжалиги (Хўжалик) ўртасида пахта хом-ашёси ва уруғлик пахта харид килиш бўйича 2023 йил 6 январда фьючерс шартномаси тузилган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг 1.1-бандига кўра, даъвогар жавобгарни бўнак тариқасида минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш, уруғлик чигит, терим пуллари, техника хизмати учун пул маблағлари билан таъминлаш, етиштирилган маҳсулотни қабул қилиб олиш ва уни ҳақини тўлаш, жавобгар эса шартномада белгиланган миқдорда пахта хом-ашёси маҳсулотни етказиб бериш мажбуриятини олган.

Даъвогар томонидан шартнома шартлари бажарилиб, тегишли хисобфактуралар асосида жавобгарга бўнак тариқасида махсулотлар ва пул маблағлари берилган. Бирок, жавобгар шартнома шартларини лозим даражада бажармасдан даъвогарнинг олдида қарздор бўлиб қолган.

Даъвогарнинг қарздорликни тўлаб бериш тўғрисидаги талабномаси жавобгар томонидан окибатсиз қолдирилган.

Натижада ушбу низо келиб чикиб, даъвогар қарздорликни ундириш ҳақида судга даъво аризаси билан мурожаат қилган.

Даъвогарнинг даъво талаби асослидир.

Чунки, Ўзбекистон Республикаси Фукаролик кодекси (бундан буён матнда – ФК деб юритилади) 8, 234-моддаларига кўра мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида хамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошка асослардан келиб чикади.

Мазкур холатда тарафлар ўртасидаги ушбу низо шартномавий мажбуриятни бажармаганлик оқибатида келиб чиққан.

Вахоланки, ФКнинг 236-моддасида мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун хужжатлари талабларига мувофик, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофик лозим даражада бажарилиши, 237-моддасига кўра мажбуриятларни бажаришдан бир томонлама бош тортишга йўл қўйилмайди.

ФКнинг 437-моддасига кўра махсулот етказиб бериш шартномасига мувофик тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган махсулот етказиб берувчи-сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чикарадиган ёхуд сотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий максадларда, рўзгорда ва шунга ўхшаш бошка максадларда фойдаланиш билан боғлиқ булмаған бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Мазкур 89.089.979 сўм асосий қарздорлик солиштирма-далолатнома ва жавобгар томонидан қабул қилиб олинган хисоб-фактура билан хам ўз тасдиғини топган.

Узбекистон Республикасининг "Давлат божи тўгрисида"ги Қонунга кўра, иктисодий судларга бериладиган мулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво бахосининг 2 фоизи микдорида, бирок базавий хисоблаш микдорининг 1 бараваридан кам булмаган микдорда давлат божи туланиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Иктисодий процессуал кодексининг 118-моддасига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларга уларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда юкланади.

Баён этилганларга кўра суд, даъво талабини тўлик каноатлантиришни, жавобгар хисобидан даъвогар фойдасига 89.089.979 сўм асосий 34.000 сўм почта харажати хамда республика бюджетига 1.781.800 сўм давлат божи ундиришни лозим топди.

Узбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 112-113, 118, 170, 176-179, 186, 192-моддаларини қўллаб, суд

карор килди:

Даъво тўлик каноатлантирилсин.

Жавобгар "TOSHPULAT BOBO O'G'LI UROL" фермер хўжалиги хисобидан:

даъвогар "Чирокчи Кластер" масъулияти чекланган жамияти фойдасига 89.089.979 сўм асосий қарз, 34.000 сўм почта харажати;

Республика бюджетига 1781-800 с<u>ўм павл</u>ат божи ундирилсин. Хал қилув қарори қонун

Хал қилув қарори қонун Мазкур хал қилув қа р ойлик муддат ичида апелляция умкин. тартибида шикоят бериш (пр

Судья У.Латипов